

KÜLÖNFÉLÉK.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel értesítjük olvasóinkat, hogy folyóiratunk következő száma a közbeeső nyári szünet miatt a szeptember—októberi számmal együtt fog megjelenni.

Ferencz József emlékezete. Az U. I. T. ezelőtt pár évvel megbizta volt Dr. Gál Kelemen, hogy Ferencz József életrajzát írja meg születése 100-ik évfordulója alkalmából. Minden kérdés, ami a Dr. Gál Kelemen kezébe kerül, elmélyül és kiszélesedik. Így mélyült és szélesedett ki ez az életrajz, amely ma már készen és nyomdában van, s amely „Ferencz József és kora. Háromnegyed század az unitárizmus történetéből“ címen rövidesen napvilágot lát. Amint a cím is mutatja, ez a mű sokkal több, mint életrajz. Valóságos egyháztörténelemmé nőtte ki magát. Amint ezt más-képpen megírni alig is lehetett volna. Hiszen Ferencz József, amióta az egyház szolgálatába állott, azóta élete és munkássága annyira össze van forrva az egyház történetével, hogy a kettőt egymástól elválasztani lehetetlen. Így lett ez a mű valóságos egyháztörténelem, s mintegy kiegészítő része a nemrégben megjelent Unitárius Kollégium Történetének. Terjedelme is messze túlhaladja az életrajzok rendes méreteit. A Ferencz József történelmi alakja, valamint a Dr. Gál Kelemen közismert írói tulajdonságai egyaránt kitünő ajánló levélül szolgálnak a nagyszabású műhöz, amelynek nem szabad hiányoznia egyetlen egyházközségi könyvtárból s egyetlen intelligens unitárius ember asztaláról. Sőt remélhetőleg egyházunkon kívül és sokan fogják forgatni azok, akik a múlt emlékei és nagynevű munkásai iránt érdeklődéssel viseltetnek. A mű ára 150 lej lesz.

Évzáró a Teológián. A Teol. Akadémián az 1935—36. tanévi záró ünnepélyt június 21-én tartják. Az alap-, szak- és képesítő-vizsgálatok június 22—24-én, míg az énekvezér képesítő-vizsga 25-én lesz.

A braşovi templom-avatás. 1936 május 17-én történt meg

a braşovi unitárius templom ünnepélyes felavatása. Csaknem egy félszázados töprengés, tervezgetés, aggodalom és áldozat előzte meg ezt a napot. De minél verejtékesebb volt az idáig vezető út, minél több csalódás és keserűség gyötörte az igaz ügyért elszántan küzdő lelkeket: annál édesebb volt a célhozjutás öröme és boldogsága. A felavatási ünnepélyre közelből és távolból összesereglett szokatlanul nagy számu gyülekezet minden egyes tagja attól a gondolattól volt áthatva, hogy Isten nem hagyja el az övét s az emberek akadályokat gördíthetnek az ő ügye elébe, de azt teljesen fel nem tartóztathatják. Öröm volt látni az arcokon az elért szép siker felett érzett boldogság derűjét, amelyet nemcsak a braşovi unitárius hívek éreztek, hanem osztozott benne egész unitárius egyházunk és Braşov magyar társadalma. Ebben az óriási lépésekkel fejlődő szép városban nem vagyunk többé jövevények és zsellérek. Van az unitarizmusnak otthona, hol szabadon bontogathatja szárnyait, s hol a hétköznapi munka verejtékezése alatt elfáradt híveink szabadon imádhathják a mi jó Istenünket. Legyen áldott az Isten, hogy atyai kezével irányította és támogatta a nemes munkára lendült unitárius híveket, s munkájuk nyomában egy ilyen szép történelmi napot szerzett nekünk.

Az ünnep külső leírását mellőzük. Utalunk az U. K. 1936. évi 6. számára, ahol az eseményeknek minden részletében pontos leírása megtalálható. Azonban nem tehetjük, hogy itt is kifejezést ne adjunk *Kovács Lajos* helybeli lelkész iránt érzett elismerésünknek, aki lankadást nem ismerő lelki és testi fáradozással a megpróbáltatások nehéz napjaiban prófétai hittel buzdított, lelkesített, amig a szent ügyet győzelemre segítette.

A peštszentlőrinci templom felszentelése. Junius 7-én szentelték fel a legendás hírü áldozatkészséggel a székely hősök emlékére épített peštszentlőrinci unitárius templomot. Egy új otthon épült azáltal a Magyarországon szétszórtan élő unitárius testvéreinknek. Mi testvéri szívvvel osztozunk az ő örömeikben s kívánjuk, hogy minél több őrszeme gyuljon ki az egy Isten hitének. A felszentelés a szokott külsőségek között történt, melyen a fővárosi hívek közül is sokan megjelentek. Imádkozott Pethő István helybeli lelkész. Alkalmi egyházi beszédet mondott Józán Miklós püspöki vikárius. Urvacsorát osztott Barabás István, a templomépítés történetét felolvasta Pethő István.

Az egyházak munkája a béke érdekében. A mostani feszült világhelyzet az egyházakat arra kényszerítette, hogy állást foglaljanak a felszínen levő kérdésekben. Angliában a canterbury-i érsek és a többi egyházak vezető férfiai egy levélben azt javasolták a miniszterelnöknek, hogy az európai békét a népek egyenlőségének elismerése alapján szervezzék meg. „Ámbár — így irnak a levélben — Németországnak jelen eljárása (a Rajna-vidék megszállása) nem fér össze a békonferencia rendelkezéseivel, de lojálisan be kell vallanunk, *más nagy hatalmak sem alkalmazkodnak a kötelezettségek szelleméhez*“ és továbbmenve azt javasolják, hogy hívjanak össze egy nemzetközi konferenciát, s ez a konferencia „tegye megfontolás tárgyává a nemzetek nyugtalanságának gazdasági okait is, ne csak politikai okait.“ A Canterbury-i érsek elrendelte a hatásköre alá tartozó egyházában, hogy Nagy Britannia és más országok államférfiaiért imádkozzanak. (Bár csak az érsek abban a helyzetben volna, hogy a világ államférfiait is igazán jézusi, az egész egész emberiséget szeretettel elöltő imára és munkásságra kényszeríthetné!)

Hasonló kijelentést tett a béke érdekében Lord Dickinson is a Nemzetekközötti Barátság Világszövetségének elnöke a londoni *Times* című nagy napilapilapban. Németországban pedig Dr. Zoellner, a birodalmi egyházi bizottság elnöke, egy kiáltványban felhívja a föld kerekiségén levő keresztény egyházakat a bolsevista veszedelem ellen való közös küzdelemre.

Chichester püspöke, aki szintén a nemzetközi egyházi mozgalom egyik vezére, szózatban fordul a világhoz a nemzetközi barátság, igazság és szeretet helyreállításáért. E szervezet egyik német tagja Dr. Stange Erich csatlakozott a szózatban kifejezett gondolathoz s azon reményének adott kifejezést, hogy a jövő évi Oxfordba tervezett gyűlésen sikeresen megvitatják e kérdést. Az egyházak tehát dolgoznak a béke, barátság és szeretet érdekében, csak legyen, aki meghallgassa.

Biblia teológusok számára. A Skótsországi Nemzeti Bibliai Társulat elhatározta, hogy minden európai teológiai hallgatónak, ha kéri, egy Ótestamentumot ad héberül és egy Újtestamentumot görögül.

Évzáró tanintézetekben. Régen az évzárók örvendetes események voltak intézeteink életében. Bizonyos belső megnyug-

vás érzete töltötte be a tanár és tanítvány lelkét, hogy egy évvel ismét továbbhaladtunk a célhoz, tudásban és tapasztalatokban gazdagodtunk. Most pedig azt számoljuk, hogy egy év leforgása alatt hol, minő veszteségeink voltak? Régi, megszentelt hagyományainkból, mit sodort el az idő kiméretlen vihara? Ugy érezzük, hogy minden évváró ünnepi számadás a mi veszteségünkkel végződik.

Rekord-emberek. A materializmus ellen szüntelen panaszolunk s várjuk a fölfelhaladó hullámokat. De a társadalom nem nemesedik. Eszméiben egyre jobban kiélesedik az önzés — eszményei törpülnek. Mi most a legfőbb eszme? Osztályoknak és nemzeteknek legyürni egymást, nem a lovagias torna kedvéért, de azért, hogy egymást kizsákmányolhassák. És kik a divatos eszményeink? A rekord-emberek.

A vakmerően hajtó gépemberek, a labdarugók, a boxbajnokok és a szépségkirálynők vannak az érdeklődés előterében. Ügyes lábuakat ünnepelnek, amiért birják a táncot egyhuzamban három napig, de megbámulják illően a koplalóművészeket is. Legutóbb egy amerikai farmer felült a bikájára, 254 órát lovagolt baromháton, míg New-Yorkba érkezett, ott a polgármester üdvözlőbeszéddel fogadta. Aztán csempész- és betörőtehetségeket tesznek meg királyoknak; sikereiknek bámulattal adóznak, nyilatkozataikat világgá kürtölik. Micsoda különös hősök ezek! Noha erkölcsileg messze vannak egymástól, kivehető egy közös tulajdonságuk, melyet a közönség megkövetel tőlük, s ez az, hogy többet érjenek el, mint mások. Futni kell valamely furcsa cél felé, az aztán mindegy, hogy haszna vagy erkölcsi jelentősége van-e az erőlködésnek; fődolog az, hogy győzzön a gyorsaság, a tehetség, az élelmisség. Bizonyára eszmei sülyedés, hogy a társadalom hősök helyett ilyen hóbortosokat nevel. A furcsaságok helyett műveljük azt, ami nemesen szolgálja a haladás érdekeit. (Bp. H.)

Gyászhirek. *S. Nagy Józsefné született Bodor Juliánna* életének 71-ik, boldog házasságának 43-ik évében május hó 5-én Clujon megszűnt élni. Egy nemesen érző és gondolkozó jó női és egy áldott lelkű édes anyai szív szűnt meg dobogni, aki a szegényeknek jóltevője s nagy családjának őriző anyyala volt. Gyermekei és unokái mellett messze kiterjedt rokonság kegyelettel őrizi emlékét. *S. Nagy László U. I. T. főtitkára* édes anyját gyászolja

az elhunytban. — *Dr. Jancsó Ödön* a cluji ref. kórház sebészorvosa 62 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Kiváló tudós, agilis szervező s mindenekfölött nemeslelkű emberbarát volt, aki hivatását fennkölt idealizmussal töltötte be. Szép családja mellett a közbejöttével meggyógyultak ezrei áldják emlékezetét. Mikó Lőrinc egyházi titkárunk sógorát gyászolja az elhunytban. — *Özv. Dr. Dálnoki Árkosy P. Gyuláné szül. alsószentmihályfalvi Sigmond Ilona* 77 éves korában, második özvegysége 15-ik évében május 30-án elhunyt. Azon régi magyar nagyasszonyok közé tartozott, akik a családi otthonban keresték és találták meg boldogságukat, és akiket Istenben bizó vallásosság jellemez. Ezzel a vallásos érzéssel viselte 15 évi özvegységének és hosszas betegségének a terheit. Gálné szül. Árkosy Ilus a gondos édes jó anyát siratja az elhunytban. Legyen csendes nyugalma. Emléke áldott. — Lapzártakor vesszük a lesújtó, szomorú hirt, hogy *Káli Nagy Árpád* egyházköri felügyelő-gondnok június 13-án rövid szenvedés után elhunyt. Amint a mureși egyházkör elnöksége által kiadott gyászjelentés méltán mondja: „Vigyázó lelke volt egyházkörünknek; bátor őrzője egyházunk lelki és anyagi javainak, meg nem alkuvó védőszelleme templomainknak és felekezeti iskoláinknak.“ Mi ehhez csak azt tesszük hozzá, hogy minden szava és cselekedete önzetlen, tiszta becsületes unitárius lélekből fakadt. Mintha a Káli Nagy Elek nemes szelleme járt volna közöttünk. Nemcsak az egyházkör, de egész egyházunk nagyot veszített a nemes lélek eltávozásával. Isten adjon családjának vigasztalást, egyházunknak pedig hozzá hasonló unitáriusokat.

Szerkesztésért felel VÁRI ALBERT.